

Sosiaaliturvakomitean työn käynnistyminen ja ajankohtaiset teemat

Pasi Moisio

Sosiaaliturvakomitean puheenjohtaja

Sosiaaliturvauudistus on käynnistynyt – missä nyt mennään? Yhdessä eteenpäin –webinaarisarja SOSTE 12.11.2020

Parlamentaarinen komitea
Parlamentarisk kommitté

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Sosiaaliturvauudistuksen työn käynnistyminen

Parlamentaarinen komitea
Parlamentarisk kommitté

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

**”Emme ole aloittamassa isoa uudistushanketta,
vaan luomassa uudistettua komitealaitosta”**

Miksi sosiaaliturvauudistus

Vuosikymmenien aikana sosiaaliturvaa on uudistettu pala palalta ilman koordinaatiota, mikä luonut tilkkutäkkimäisyyttä

Palvelut ja etuudet ovat kehittyneet erilleen

Työ, teknologia, väestörakenne ja perheet ovat muuttuneet haastaen sosiaaliturvaa

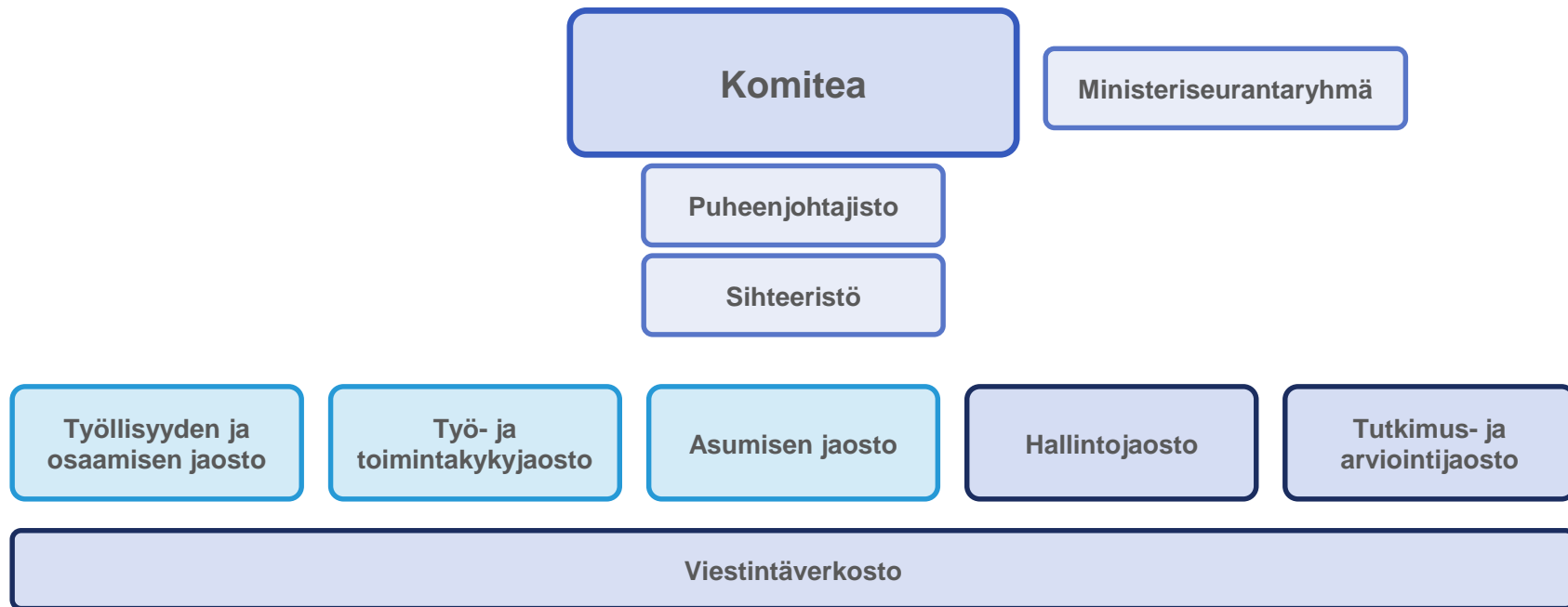
Tavoite

- Ihmisen näkökulmasta nykyistä selkeämpi ja toimivampi järjestelmä
- Sosiaaliturvan rakenteellinen ja toiminnallinen uudistaminen pitkällä aikavälillä
- Suunnitelma (tämän hallituskauden aikana) sosiaaliturvan kahden hallituskauden yli menevälle kokonaisuudistukselle

Miksi komitea

- Sosiaaliturvan rakenteellinen ja toiminnallinen uudistaminen pitkällä aikavälillä vaatii usean hallituskauden
- Tiedon lisääminen sosiaaliturvasta sekä yhteiskunnallisen keskustelun käyminen sosiaaliturvan arvovalinnoista
- Sosiaaliturvauudistus valmistellaan avoimella ja uudistuneella parlamentaarisella komiteatyöllä

Sosiaaliturvakomitea

Sosiaaliturvakomitean työn periaatteet (1/2)

- Avoimuus ja uudistuksessa käsiteltävien aiheiden nostaminen julkiseen keskusteluun
- Tutkimusperusteisuus, tosiasioihin perustuva rakentava dialogi
- Riittävä parlamentaarinen yhteisymmärrys, varmistuen yli hallituskausien etenemisen
- Riippumattomuus

Sosiaaliturvakomitean työn periaatteet (2/2)

- Yhteistyö akateemisen tutkimusmaailman kanssa
- Avoin tietopohja kuvaa valmistelun ja päätösten takana olevan tutkimusnäytön ja lähteet, sekä tuo ne avoimeen julkiseen keskusteluun ja akateemiseen arviointiin
- Visualisoidut ja kiteytetyt tietotuotteet päätöksenteon tueksi
- Tukevat myös sisäistä ja ulkoista viestintää uudistuksen etenemisestä ja käsiteltävistä asioista
- Yhteiskehittäminen jo valmisteluvaiheessa

Sosiaaliturvauudistuksen ajankohtaiset teemat

Parlamentaarinen komitea
Parlamentarisk kommitté

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Karkea työsuunnitelma

Sosiaaliturvan keskeisten ongelmien konkretisointi: 2020-21

Ratkaistavien ongelmien valinta uudistuksen tiekartalle, ja linjaukset niiden ratkaisemiseksi: 2021

Suunnitelma sosiaaliturvan vaiheittaiselle kokonaisuudistukselle välitavoitteineen: 2021-23

Ehdotuksia osauudistuksista erillään kokonaisuudistuksesta: 2021-22

Suunnitelman toteutus alkaa seuraavalla hallituskaudella

Koronakriisi

- Lyhyen ja pitkän aikavälin vaikutukset
- Käytännön vaikutukset komitean työhön
- Avoimet verkkoseminaarit

stm.fi/sosiaaliturvauudistus

Tutkimusyhteistyö STN ohjelmien kanssa

Laaja-alaisia akateemisia katsauksia uudistuksen kannalta tärkeitä yhteiskunnallisista aiheista ja kehityskuluista. Neljän työpäivän sarja ”Suomi globaalissa maailmassa” komitean julkaisusarjaan:

1. Elonkehä
2. Teknologia
3. Väestömuutokset
4. Instituutiot ja politiikka

Alku pidemmälle komitean tutkimusperusteiselle yhteistyölle STN ohjelmien ja laajemmin akateemisen tutkimusmaailman kanssa.

Ratkaistavien ongelmien määrittely

Komitea määritellyt neljä sosiaaliturvan ongelmakokonaisuutta, joista tuotetaan komitearaportit:

- Sosiaaliturvan monimutkaisuus
- Työn ja sosiaaliturvan yhdistäminen
- Viimesijainen turva, perusturva ja asuminen
- Palvelujen ja etuuksien yhteensovittaminen

Raporttien pohjalta valitaan ratkaistavat ongelmat uudistuksen tiekarttaa varten, sekä linjaukset ja aikataulu niiden ratkaisemiseksi 2021 aikana

Monimutkaisuus -raportti

Ensimmäinen käsittely komitean 2.11. kokouksessa

Monimutkaisuuden kerrokset:

- a. ”Tarpeeton” monimutkaisuus
- b. Etuuksien halutusta kohdentamisesta aiheutuva monimutkaisuus
- c. Sosiaaliturvan perusrakenteista juontuva monimutkaisuus
- + Toimeenpanosta johtuva monimutkaisuus

Raporttiin selvitetään kerroksien rakenne, ennen kaikkea ensimmäisen. Komitean linjattava, millaista sosiaaliturvan monimutkaisuutta halutaan vähentää – ja millainen hyväksytään.

Työn ja sosiaaliturvan yhteensovitus -raportti

Ensimmäinen käsittely komitean 23.11. kokouksessa
Keskeisiä teemoja kannustinloukut ja vastikkeellisuus

Viimesijainen turva, perusturva ja asuminen -raportti

Ensimmäinen käsittely komiteassa tammikuussa

Keskeisiä teemoja asumismenojen korvaus, asumismenot, toimeentulotuki subjektiivisena oikeutena

Palvelujen ja etuuksien yhteensovittaminen -raportti

Ensimmäinen käsittely komiteassa maaliskuussa

Tosiasiallisesti työttömien työkyvyttömyyden tilanteen selvitys
2.11. komitean kokouksessa pohjana ja alkuna raportille

- Kysymys keskeisestä palvelujen ja etuuksien yhteensovittamisen ongelmasta
- Haasteena tietopohjan ohuus palvelun ja etuuksien yhteensovittamisen ongelmassa – tietopohja rakennettava ensin

Raportit pohjana uudistuksen tiekartalle

Raporttien pohjalta komitea linjaa, mitkä ongelmat nostetaan sosiaaliturvan uudistamisen tiekartalle sekä linjaa näiden uudistamisen suunnan ja vaiheittaisen aikataulun.

Suunnitelma julkaistaan komitean välimietintönä hallituskauden lopussa.

Työn edetessä myös ehdotuksia ja välitavoitteita, joita voidaan toteuttaa nopeammin

Kiitos!

@sosiaaliturva #sosiaaliturvauudistus #sosiaaliturva
stm.fi/sosiaaliturvauudistus

Parlamentaarinen komitea
Parlamentarisk kommitté

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET